

از «پترزبورگ» تا «استخوان»

مروری بر چند عنوان از رمان‌های مهمی که سال ۱۳۹۸ منتشر شد

فرشاد جابرزاده | سالی که پشت‌سر گذاشتیم، سالی مهم برای بازار کتاب‌های ادبیات داستانی در ایران بود. سال ۱۳۹۸ به‌ویژه در عرصه ترجمه آثاری راهی ویت‌رین و قفسه کتاب‌فروشی‌ها شد که مخاطبان بسیاری انتظار آن را می‌کشیدند. چاپخش «ولیس» جیمز جویس و «هیچ‌دوستی به‌جز کوهستان» بهروز بوچانی شاید از شاخص‌ترین این آثار بود که به عطش و چشم‌به‌راهی داستان‌خوان‌های ایرانی پاسخ می‌داد. گزارش پیش‌رو مروری است بر برخی از کتاب‌های یادشده، البته در این مطلب، کوشیده‌ایم فقط به قالب رمان توجه کنیم و از داستان کوتاه و داستانتک صرف‌نظر کرده‌ایم.

فرانسو

- پترزبورگ، آندری بی‌لی

ولادیمیر ناباکف، نویسنده شهیر روسی، «پترزبورگ» را در کنار «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته»، «سبخ» و «ولیس» یکی از ۴ رمان برتر سده بیستم میلادی می‌داند و بارها از اثر بی‌بلی تعریف و تمجید کرده‌است.

داستان «پترزبورگ» دربارهٔ ترور سنناتوری والامقام در روسیه‌زمان تزار به‌دست پسرش است. وقایع رمان در دوران انقلاب‌ناتمام بلشویک‌ها علیه تزار رخ می‌دهد و اشارات زیادی به مسائل تاریخی آن دوران دارد که از این منظر برای دوستداران تاریخ روسیه نیز اثر جذابی می‌تواند باشد. زبانی که بی‌بلی برای روایت داستانش انتخاب کرده آمیخته به استعاره و نماد است که در خواندن اول شاید مخاطب عام رازده کند و او را از دنبال کردن داستان منصرف سازد. با این حال، بی‌بلی نثر نوآورانه و شاعرانه‌ای دارد که در نگارش کمتر نویسندهای یافت می‌شود و مورد تحسین دوستداران ادبیات قرار می‌گیرد.

ترجمه «پترزبورگ» در ایران نیز قصه جالبی دارد. اوایل پاییز ۲ ترجمه، نخست به قلم فرزانه طاهری (نشر مرکز) و سپس اقتخار نبوی‌نژاد (نشر ثالث)، منتشر شد. هر ۲ مترجم از طریق زبان واسطه اثر را ترجمه کرده‌اند: طاهری از نسخه انگلیسی و نبوی‌نژاد از فرانسه. با این حال، اصلی‌ترین تفاوت میان‌شان نثر آن‌هاست. فرزانه طاهری نثری فصیح‌تر و شاعرانه‌تر برای شاهکار بی‌بلی انتخاب کرده که مخاطب جدی‌تر را به خود جذب می‌کند و نبوی‌نژاد نثری عامیانه‌تر و قابل فهم، با تمام این اوصاف، هر ۲ ترجمه‌ای پذیرفتنی‌ارانه داده‌اند و انتخاب میان این ۲ برگردان فارسیی به ذائقه مخاطب بازمی‌گردد. ترجمه‌ای از زبان مبدأ، یعنی روسی، را نیز نازلی اصغرزاده (انتشارات مروارید) ماهه‌ایس از ۲ نسخه یادشده به‌بازار کتاب ارائه کرد. در مجموعه می‌توان گفت «پترزبورگ» از مهم‌ترین آثار داستانی‌ای است که طی سال ۹۸ به بازار کتاب عرضه شده‌است و قطعا از رمان درخشان آندری بی‌بلی بیشتر خواهیم شنید.

- اولیس، جیمز جویس

امسال ۲ ترجمه از «ولیس» یا «یولسیز» منتشر شد و همان‌طور که انتظار می‌رفت جنجال زیادی به پا کرد. اوایل امسال جلد نخست ترجمه فرید قدیمی در نمایشگاه کتاب تهران عرضه شد که واکنش‌های ضد و نقیضی به خود دید و آقای مترجم به تسلیم در برابر ممیزی متهم شد. با این حال، قدیمی از ترجمه‌اش دفاع کرد و آن را ترجمه‌ای بهتر از نسخه اکرم پدramنیا دانست که کمی بعدتر و در خارج از ایران منتشر شد. «ولیس» سال‌ها در انتظار انتشار در ایران بود و پیش‌تر منوچهر بدیعی سعی کرده بود این اثر را با ترجمه خود به چاپ برساند اما بازدارنده‌هایی مانع از رخ دادن این اتفاق شد. ترجمه قدیمی را می‌توان نخستین ترجمه قابل‌توجه از «ولیس» در ایران دانست.

این رمان درباره اتفاقات زندگی لئوپولد بلوم در دوبلین است و بخشی از ماجراهای آن مربوط به زندگی زناشویی این شخصیت است. نام «اولیس» در بسیاری از روزنامه‌ها و تارنماهای مشهور ادبی به عنوان یکی از ۱۰۰ اثر برتر تاریخ ادبیات آمده، هر چندت زبان جویس و بازی‌های کلامی‌اش برای بسیاری از دوستداران ادبیات گنگ و پیچیده است. این، خود، دلیل دیگری بر ترجمه نشدن این اثر طی سالیان گذشته است.

«ولیس» با ترجمه فرید قدمی (انتشارات مانیاهنر) در ۴ جلد تعریف شده است که دومین جلد آن در نمایشگاه کتاب سال آینده منتشر خواهد شد.

- هتل آناپورت، یوسف آتیلگان

همان‌طور که در پشت کتاب آمده است، یوسف آتیلگان که کافکای ادبیات ترک معروف است و چه لقب برارنده‌ای برای او! آتیلگان زندگی سختی داشته است، از زندانی شدن به علت عقاید سیاسی تا چوپانی کردن در روستای پدری و مرگ در گمنامی. «هتل آناپورت» عصاره‌ای از تمام این مشقت‌هاست و خواندنش مخاطب را به تفکر در باب زندگی خویش و جایی که در آن قرار دارد وخواهدداشت.

داستان کتاب راجع به متصدی تنها هتل شهر است. او ششی با زنی آشنا می‌شود که راه زندگی‌اش را تغییر می‌دهد و او را شیفته خود می‌سازد.

شیوه بدیع آتیلگان در روایت و فرم خاص رمانش از عواملی است که «هتل آناپورت» را به یکی از شاخص‌ترین آثار ادبیات ترک تبدیل می‌کند و نام این نویسنده را کنار نویسندگان بزرگی چون اورهان پاموک و یاشار کمال قرار می‌دهد، رمانی که به‌راستی مبهوت‌کننده است و به قول مهدی

یزدانی خرم، نویسنده ایرانی، شعار نمی‌دهد و عامه‌پسند و ادبیات ناب است. «هتل آناپورت» (نشر چشمه) با برگردان فارسی عین‌ا... غریب منتشر شده است.

- اعترافات، میناتو کاتانه

نخستین اثر میناتو کاتانه که پیش‌تر رمان‌های «برای N» و «توان» از او به فارسی ترجمه شده بود، امسال به بازار کتاب ایران آمد. اعترافات تلفیقی از درام و جنایت و معما و به زعم بسیاری، بهترین اثر نویسنده خلاق ژاپنی است. کتاب داستان معلمی را بازگو می‌کند که در آخرین روز مدرسه برای دانش‌آموزانش ماجرای جنایتی را شرح می‌دهد که در سال گذشته آن را تجربه کرده است. او با بازگو کردن آن اتفاق، رازی را برملا می‌کند که زندگی دانش‌آموزانش را تحت تأثیر قرار خواهد داد و به حوادثی خواهد انجامید که نمی‌توان از پیش حدس زد. بحرانی که هر یک از شخصیت‌های اصلی در ادامه پشت‌سر می‌گذارند به تحول روانی آن‌ها منجر می‌شود و این امری است که رمان کاتانه را از داستانی جوان‌پسند فراتر می‌برد. در واقع، جنبه‌های روان‌شناختی بسیاری در اعترافات وجود دارد و این مؤلفه دیگر آثار کاتانه نیز هست.

اقتباسی سینمایی از این رمان ساخته شده است که در مقایسه با منبع، بسیار ضعیف است. «اعترافات» یا ترجمه بهاره صادقی (انتشارات کتاب کوله‌پشتی) منتشر شده‌است.

- دوازده صندلی، ایلیا ایلف و یوگنی پتروف

یکی دیگر از آثار مهمی که امسال برای نخستین بار ترجمه شد رمان معروف و شناخته‌شده ایلیا ایلف و یوگنی پتروف بود. «دوازده صندلی» از پر فروش‌ترین رمان‌های تاریخ روسیه است و تأثیر بسیاری روی ادبیات اجتماعی این کشور گذاشته است. ردپای این رمان به ادبیات محدود نمی‌شود. تکیه کلام‌هایش به زندگی مردم هم راه پیدا کرد و نزد بسیاری از روس‌ها این شاهکار جاگاهی چون «جنگ و صلح» و «جنایت و

مکافات» دارد!

داستان «دوازده صندلی» راجع به مردی است که پیش از انقلاب اکثبر روسیه فردی شناخته‌شده و ثروتمند بوده، اما پس از آن دیگر اسم و رسم سابق را ندارد و اکنون در دفتر خانه‌ای مشغول است. او پس از اتفاقاتی، با نقشه‌کش مرموزی همراه می‌شود تا گنجی را پیدا کند که می‌توانند زندگی‌اش را به رونق سابق برگرداند.

دولت شوروی سال‌ها این رمان را که نقدی مبرهن بر رژیم کمونیستی بود سانسور می‌کرد. هنگامی که استقبال مردم از کتاب ایلف و پتروف بیشتر شد، برخی‌ها آن را اثری برای حمایت از دولت نامیدند هر چند به هیچ عنوان این‌طور نبود. طنز سیاه «دوازده صندلی» به‌خوبی در ترجمه دقیق آبتین گلکار به فارسی منتقل شده است و خواننده ایرانی را نیز به خنده وا خواهد داشت، طنزی که بدیع و خاص ۲ نویسنده محبوب روس است و ترجمه آن از موهبت‌های ادبی یک سال گذشته بود.

«دوازده صندلی» را نشر ماهی انتشار داده است.

- هیچ دوستی به‌جز کوهستان، بهروز بوچانی

قطعا مهم‌ترین اتفاق ادبیات داستانی ایران در سالی که گذشت، انتشار کتاب «هیچ دوستی به‌جز کوهستان» از بهروز بوچانی بوده است. توضیح دیگر بهاره اتفاقاتی که نویسنده طی چند سال اخیر از سر گذرانده، امری تکراری است و پیش از این به آنچه برای نویسنده مهاجر ایرانی رخ داد -از جمله زندانی شدنش در جزیره مانوس - پرداخته‌ایم. اما در مورد کتاب «هیچ دوستی به‌جز کوهستان» باید گفت که داستان یا گزارش خواندن این اثر کار سختی است، هر چند با توجه به نثر شاعرانه بوچانی در بخش‌هایی از کتاب و روایت منحصر به‌فرد او که به آن حال و هوایی داستان گونه داده است، می‌توان آن را اثری داستانی تلقی کرد. نویسنده زندگی‌اش در سالیان اخیر را به جادوی ادبیات برای مردم تعریف می‌کند، سال‌هایی که جز درد

و سختی‌های متعدد برای او، به خلق اثری تلخ و البته شگفت‌انگیز هم منجر شد.

نکته‌ای که باید در این میان به آن اشاره کرد انتشار موفق کتاب بوچانی در عرصه بین‌المللی است که باعث شد مخاطبان فراوانی در سرتاسر دنیا پیدا کند. یک منتقد ادبی (ریچارد کوک) را «اثری غیر معمول» خواننده و صفت «سوررئالیسم وحشت‌زده» را به آن نسبت داده است که نشان از توجه جامعه‌ادی خارج از ایران به اثر بوچانی است.

نشر چشمه این کتاب را امسال منتشر کرد و از این حیث باعث شد تا هم‌وطنان بهروز بوچانی نیز از این اثر جذاب لذت ببرند.

- استخوان، علی‌اکبر حیدری

حیدری از نویسندگانی است که ژانر را می‌فهمد و طی سال‌های گذشته نشان داده است دغدغه‌هایی فراتر از ادبیات رایج در ایران دارد. این نکته را پیش‌تر در رمان «تپه خرگوش» نشان داده بود و آن اثر نیز مورد تحسین منتقدان و مخاطبان قرار گرفت. با این حال، او با «استخوان» قدم بزرگ‌تری برداشته و با تلفیق درام و جنایت، تریلری خلق کرده که یکی از بهترین نمونه‌ها در ادبیات ایران است. داستان در زمان جنگ تحمیلی روایت می‌شود. سربازی از تهران به شهری مرزی می‌رود و در خانه پدربزرگش خود را پنهان می‌کند. در روزهای بعد، بحث‌ها و اتفاقاتی رخ می‌دهند که از اسرار این خانه و خانواده پرده برمی‌دارند. سرخ‌هایی که راوی در طول داستان برای خواننده قسار داده از رازی خیر می‌دهد که در زیرمین این خانه خوابیده است و ما را وارد بازی خطرناکی میان جنون و شهوت می‌کند. پریشان حالی شخصیت‌ها که در نهایت به خلق تراژدی دردناکی منجر می‌شود و پیچش داستانی هنرمندانه از دیگر عواملی است که استخوان را به اثری جذاب تبدیل می‌کند. «استخوان» با قلم میخ‌کوب‌کننده علی‌اکبر حیدری (نشر چشمه) منتشر شده است.

اطلاعیه تبیین نحوه محاسبات عوارض ساختمانی در سال ۱۳۹۹

پیرو مصوبه ۵۴/۲۱۵۵۴/۵۸/۹۸/ش مورخ ۰۸/۱۱/۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر مشهد مقدس، با موضوع اصلاح و بازنگری تعدادی از مصوبات درآمدی شورای اسلامی شهر و طی مراحل قانونی تصویب و ابلاغ آن، نحوه محاسبه برخی از عوارض ساختمانی شهرداری مشهد از ابتدای سال ۱۳۹۹ با تغییراتی همراه خواهد شد. رویکرد این تغییرات، ایجاد شفافیت، ساده‌سازی روش محاسبه و برقراری عدالت در محاسبات درآمدی است.

عوارض زیربنای مشمول تراکم ساختمانی (عوارض صدور پروانه ساختمان در کاربری مسکونی) و عوارض پذیره (عوارض صدور پروانه ساختمان در سایر کاربری‌ها) از جمله عوارض‌های پربسامدی است که محاسبات آن تغییر می‌نماید.
ماخذ محاسبه این عوارض، ارزش معاملاتی موضوع ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم است. سازمان‌هایی که از ارزش معاملاتی به عنوان ماخذ محاسبه عوارض و وجوه در تصویب عوارض محلی استفاده می‌کنند، با تعیین ارزش معاملاتی جدید، توسط کمیسیون تقویم املاک، اصلاحاتی را برای تطبیق و هماهنگی محاسبات و کنترل تغییرات، در فرمول‌های محاسباتی خود لحاظ می‌نمایند.

شهرداری مشهد مقدس نیز با توجه به ابلاغ ارزش معاملاتی جدید، وفق قانون اصلاح مالیات‌های مستقیم مصوب ۳۱/۰۴/۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی، فرمول‌های خود را مورد بازبینی قرار داده است. لازم به ذکر است، اهم محاسبات شهرداری مشهد در زمینه محاسبه عوارض پروانه ساختمان مربوط به سال ۱۳۹۵ بوده که اکنون مورد بازنگری قرار می‌گیرد. فرمول‌های محاسباتی جدید، بر پایه مطالعات وسیعی که از ابتدای سال جاری و با هدف شناسایی بهای بهینه صدور پروانه‌های ساختمانی صورت گرفته، تنظیم شده است.

یکی از مطالعات انجام شده، بررسی پیشینه ده ساله نسبت عوارض پروانه ساختمانی به قیمت فروش ساختمان می‌باشد و با توجه به استخراج رقم بهینه برای هر پهنه سطح شهر، ضریبی مشخص شده که تعادل ناشی از تغییر ارزش معاملاتی املاک را، کنترل و بهای پروانه ساختمانی را متناسب سازی می‌نماید. در تعیین این ضرایب، توجه ویژه‌ای به حمایت از مناطق کم برخوردار شهر شده است و در محدوده‌هایی از شهر، این ضریب بسیار کمتر از ارقام بهینه، منظور شده است؛ به نحوی که نسبت عوارض پروانه از قیمت فروش یک ساختمان در حوزه‌های کم برخوردار، حدود یک سوم حوزه‌های برخوردار شهر است. بر این اساس، محاسبه عوارض زیربنای ساختمان مسکونی به این شرح صورت می‌گیرد:

Z × P = عوارض زیربنای مشمول تراکم ساختمانی (برای هر مترمربع زیربنا)

P = ارزش معاملاتی روز املاک
Z = ضریب تعدیل بلوک درآمدی

در این روش به جز معیار ارزش معاملاتی، یک ضریب به نام ضریب تعدیل بلوک درآمدی (Z) وجود دارد که ساده سازی شده است و سایر معیارهای موثر محاسباتی مانند ضریب حوزه درآمدی و رقم بهینه عوارض برای هر مترمربع به تفکیک میزان تراکم در همین عدد خلاصه شده است. به منظور افزایش دقت و برقراری تعادل و توازن در محاسبات، این ضریب بر اساس مطالعات گسترده‌ای که صورت پذیرفته، برای ۱۵۳ پهنه همگن قیمتی و دارای ویژگی‌های مشابه و نزدیک به هم، به صورت جداگانه تنظیم شده است. این ضریب برای حوزه‌های درآمدی ۳ و ۴ و ۵ که عمدتاً در بخش شمال، شمال شرق و جنوب شرق شهر مستقر هستند، با کاهش قابل ملاحظه‌ای نسبت به ارقام بهینه شناسایی شده در مطالعات منظور شده‌اند.

همچنین در محاسبه عوارض پذیره نسبت به عوارض زیربنای مسکونی، به‌گونه‌ای عمل شده که با افزایش زیربنا و تعداد واحد ساختمان، عوارض پذیره نیز افزایش یابد و با تغییرات طبقه به طبقات بالاتر و پایین‌تر از همکف، ضریب عوارض پذیره، کاهش می‌یابد. بر این اساس، عوارض پذیره در کاربری تجاری به شرح جدول شماره ۱) و در سایر کاربری ها به شرح جدول شماره ۲) محاسبه خواهد شد.

عوارض پذیره بهره‌برداری‌های مؤسسات خیریه، پایگاه‌های امداد و نجات هلال احمر و اورژانس تا حد تراکم طرح مصوب قبل از ۱/۱/۱۳۸۴، به ماخذ P 0.5 و برای پارکینگهای عمومی با شرایط مذکور از پرداخت عوارض پذیره معاف است است.
در بهره‌برداری‌های فرهنگی، ورزشی نیز تا حد تراکم طرح مصوب قبل از ۱/۱/۱۳۸۴، عوارض پذیره به ماخذ ردیف ۴ جدول شماره ۲ و فضاهای موتورخانه و تأسیسات مورد نیاز ساختمان در هر رده بهره‌برداری به ماخذ P 0.5 محاسبه می‌شود. ضریب محاسبه عوارض از کل فضای انتفاعی غیرمسقف مرتبط، نصف ضریب زیربنای مسقف است.

ردیف

۱

با تراکم بیشتر از ۳۵۰٪ (در محدوده نقشه پیوست ۲ مصوبه)

۲

با تراکم بیشتر از ۳۵۰٪ (سایر معابر)

۳

با تراکم بیشتر از ۲۵۰٪ تا ۳۵۰٪

۴

با تراکم ۲۵۰٪ و کمتر

ردیف	نوع	عوارض پذیره تراکمی هر مترمربع
۱	با تراکم بیشتر از ۳۵۰٪ (در محدوده نقشه پیوست ۲ مصوبه)	P*F(3n+0)/10n ≤
۲	با تراکم بیشتر از ۳۵۰٪ (سایر معابر)	P*F(3n+0)/21n ≤
۳	با تراکم بیشتر از ۲۵۰٪ تا ۳۵۰٪	P*F(3n+0)/10n ≤
۴	با تراکم ۲۵۰٪ و کمتر	P*F(4n+0)/8n ≤

P = ارزش معاملاتی روز املاک
F = ضریب طبقه به شرح جدول زیر:

طبقه	مثبت سه و بالاتر	مثبت دو	مثبت یک	همکف	منفی یک	منفی دو و پایین‌تر	نیم طبقه
ضریب طبقه	35%	45%	55%	100%	60%	35%	50% همان طبقه

n = تعداد واحد تجاری کل ساختمان (برای مشاعات n=۰ است)

جدول شماره ۱ – نحوه محاسبه عوارض پذیره در کاربری تجاری

ردیف	نوع	عوارض پذیره تراکمی هر مترمربع	توضیحات
۱	اقامتی، تفریحی گردشگری، صنعتی و انبارداری	12P	کاربری صنعتی و انبارداری در حوزه برنامه‌ریزی (حوزه‌بندی طرح جامع سوم) شمال شرقی و جنوب شرقی با ضریب ۴۰٪ و در حوزه برنامه‌ریزی میانی شرقی و شمال غربی با ضریب ۵۰٪ محاسبه می‌شود.
۲	نظامی، انتظامی و اداری دولتی	10P	
۳	بهداشتی و درمانی، تجهیزات و تأسیسات شهری	8P	
۴	فرهنگی، ورزشی، مذهبی و آموزشی	1.5P	
۵	پارکینگ عمومی	0	

جدول شماره ۲ – نحوه محاسبه عوارض پذیره در کاربری‌های غیرتجاری

لازم به ذکر است، از دو سال گذشته که قیمت ملک، با افزایش زیادی مواجه گردید، سهم هزینه پروانه در سبد قیمت تمام شده ساختمان با کاهش قابل توجهی روبرو شده است.
باتوجه به تغییرات صورت گرفته طبق مصوبه یاد شده در سال آینده نیز نسبت هزینه پروانه به قیمت مسکن، همچنان به نقطه‌ای که در دو سال گذشته بوده نخواهد رسید.

روزنامه شهرامید ورزشکی

شنبه
۲۸ اسفند ۱۳۹۸
۲۳ بهمن ۱۳۹۸
شماره ۳۷۱

شهرخبر
SHAHRAKNEWS.IR